

WOJEWÓDZKI URZĄD
Ochrony Zabytków w Poznaniu
DELEGATURA w PILE
64-920 Piła, ul. Śniadeckich 46
tel. 067 352-07-15, 352-07-16
REGON 004847816 NIP 778-10-33-758

Pi-WN.5183.2202.2.2021

STAROSTWO POWIATOWE w CZARNKOWIE
W P Ł Y N Ę Ł O
08. 11. 2021
Zal. ....
Nr ....

Piła, dnia 22.10.2021

Starosta Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego
Ul. Rybaki 3
64-700 Czarnków

Dotyczy: pisma z dnia 30.09.2021 r. (wpłynęło dn. 04.10.2021 r.) w sprawie wydania zaleceń konserwatorskich dla inwestycji polegającej na termomodernizacji budynku głównego wraz z wymianą dachu i stolarki okiennej oraz dostosowaniu obiektu do wymagań p.poż. w Liceum Ogólnokształcącym w Czarnkowie, przy ul. Kościuszki 92, dz. nr ew. 436, obręb ew. Miasto Czarnków.

W odpowiedzi na pismo z dn. 30.09.2021 r. (wpłynęło dn. 04.10.2021 r.) w sprawie wydania zaleceń konserwatorskich dla inwestycji polegającej na termomodernizacji budynku głównego wraz z wymianą dachu i stolarki okiennej wraz z przystosowaniem obiektu do wymagań p.poż w Liceum Ogólnokształcącym w Czarnkowie, przy ul. Kościuszki 92, dz. Nr ew. 436, obręb ewidencyjny miasto Czarnków, Kierownik Delegatury w Pile WUOZ w Poznaniu informuje iż przedmiotowy budynek wchodzi w skład Zespołu dawnego gimnazjum z pocz. XX w. Na zespół ten składa się prócz rzeczonoego budynku, willa gimnazjalna oraz sala gimnastyczna przy ul. Kościuszki 90. Obiekty ze względu na posiadane wartości historyczne i architektoniczne ujęte zostały w gminnej ewidencji zabytków.

Na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2021.poz.710 t.j.), na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

W związku z powyższym Kierownik Delegatury w Pile WUOZ w Poznaniu, przedstawia następujące zalecenia dotyczące określonej we wniosku inwestycji:

- zaleca się dokonanie termomodernizacji poprzez wykonanie ocieplenia w sposób niewidoczny od strony zewnętrznej, tj. np. poprzez ocieplenie przegród poziomych i pionowych od strony wewnętrznej, o ile nie zachowały się na nich cechy zabytkowe, jak np. zabytkowe malatury czy sztukaterie. W przedmiotowym przypadku pozytywnie opiniuje się termomodernizację w obrębie ostatniej kondygnacji budynku, o ile ściany i stropy nie posiadają na tej kondygnacji w/w cech artystycznych;

- dopuszczalne jest zastosowanie elementów w celu dostosowania obiektu do wymagań p.poż., jak włązy dachowe, ławy kominarskie, pomosty techniczne do obsługi kominów, należy je jednak w miarę możliwości użytkowych lokować w miejscach jak najmniej eksponowanych, a ich kolorystykę dostosować do koloru pokrycia dachowego;

- nie należy stosować dodatkowych okien dachowych, ze względu na ich ahistoryczny i dysharmonizujący charakter. Okna takie w przypadku obiektów zabytkowych, są dopuszczane jedynie w wyjątkowych sytuacjach, a nawet wtedy umieszczane mogą być wyłącznie na połaciach nieeksponowanych;

- zaleca się zastosowanie cegły porozbiórkowej lub klinkieru uzyskanego z takiej cegły w celu przemurowania kominów ponad połacią dachową lub nowej maksymalnie zbliżonej kolorystyka i formą do historycznej;

- wymiana pokrycia dachowego jest dopuszczalna, jednak tylko na pokrycie o formie historycznej, tj. na dachówkę karpiówkę w kolorze ceglasmym układaną w koronkę. Przy

wymianie pokrycia dachowego zaleca się zastosowanie jak największej ilości dachówki porozbiórkowej. Jednakże w sytuacji, gdy dachówka ta znajduje się w bardzo złym stanie technicznym możliwe jest zastosowanie w całości nowej dachówki ze wskazaniem aby przy montażu zastosować partie z różnych wypalów o różnym odcieniu kolorystycznym i przemieszać na obiekcie w celu uniknięcia zbyt jednnorodnej i nienaturalnej dla zabytkowego obiektu powierzchni. Ponadto przy wymianie pokrycia dachowego należy zachować wszystkie występujące w połaciach dachowych wole oczy;

- nie jest zalecana wymiana okien na okna PVC, gdyż okna te w znaczący sposób poprzez użyty materiał różnią się od okien drewnianych. Wskazane jest zachowanie okien historycznych, drewnianych i poddanie ich konserwacji oraz niezbędnym naprawom, w tym zakładającym wymianę elementów najbardziej skorodowanych na nowe, wykonane na wzór historycznych. Okna takie można wyregulować i uszczelnić, w celu poprawienia ich cech termoizolacyjnych, rozważyć także należy możliwość wstawienia szyb zespolonych lub nowych skrzydeł wewnętrznych wykonanych na wzór historycznych. W przypadku okien zniszczonych w stopniu niepozwalającym na ich naprawę dopuszczalna jest wymiana na nowe, najlepiej drewniane i wykonane dokładnie na wzór historycznych. Jednakże z uwagi na fakt, iż większość okien została już wymieniona na nowe z PCV odzwierciedlające historyczne podziały tylko w uzasadnionym przypadku, dopuszcza się zastosowanie analogicznych okien w miejscu okien nie nadających się do przeprowadzenia ich remontu.

- w przypadku wykonywania wyrzutni dachowych wentylacyjnych w połaci dachowej zaleca się ich wykonanie w kolorystyce pokrycia dachowego, tj. w kolorze ceglastym;

- w przypadku wykonywania nowych instalacji zalecane jest jej poprowadzenie w miarę możliwości w miejscach, w których obecnie instalacja już się znajduje, tak by jak najmniej naruszyć historyczną substancję zabytkową. Zmiany w tym zakresie są dopuszczalne, jednak należy starać się ich unikać w miarę możliwości projektowych;

- zaleca się przedstawienie projektu sporządzonego według powyższych uwag celem zaopiniowania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zaznacza się możliwość wystąpienia dodatkowych uwag i zaleceń na późniejszych etapach realizacji inwestycji.

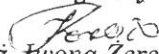
Dodatkowo, informuje, iż przy realizacji prac przy obiektach zabytkowych obowiązują pewne zasady postępowania konserwatorskiego, którymi należy się kierować i z których wynikają również powyższe zalecenia. Zasady te opracowane zostały w 2004 r. w ramach Rady Ochrony Zabytków przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w oparciu o teorię zawartą w Karcie Weneckiej, stanowiącej dokument międzynarodowy zawierający podstawowe definicje i zasady postępowania konserwatorskiego z zabytkami, kształtujący również współczesną myśl konserwatorską oraz wyznaczający kierunki w konserwacji zabytków. Jedną z zasad, tj. **zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych)**, stanowi iż prowadząc prace konserwatorskie i remontowe przy zabytkach należy dążyć do maksymalnego zachowania substancji zabytkowej, jako zawierającej przekaz historyczny i źródłowy, szanując najdrobniejszy detal, bez zacierania jego śladów dawności. Dodać należy iż zachowanie przekazu historycznego stanowi pierwszeństwo przed współczesnymi potrzebami użytkowymi.

Kolejną zasadą, którą należałoby w tym miejscu przytoczyć tj. **zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymania się od działań niekoniecznych)**, zakłada bezwzględne zachowanie zabytkowej formy i substancji. Minimalna ingerencja w substancję zabytkową ma bowiem zapewnić nienaruszalność przekazu historycznego, który w ten sposób może ulec zafałszowaniu. Zafałszowaniem tego przekazu historycznego może być również wprowadzenie

współczesnych elementów, jak w tym przypadku okien dachowych i okien PVC, które zniekształca historyczny wygląd obiektu.

Budynek będący przedmiotem sprawy jest ważnym elementem historycznej tkanki urbanistycznej miasta Czarnkowa. Na jego wystrój architektoniczny prócz detali architektonicznych i ceglanych elewacji, składa się także szereg innych elementów, m.in. stolarka okienna i drzwiowa czy pokrycie dachowe i jego części składowe. Wszystkie te elementy tworzą spójną całość stylistyczną i architektoniczną. Wymiana któregośkolwiek, o ile nie jest to absolutnie konieczne, stanowi nieodwracalne zubożenie wartości zabytkowych obiektu, które jest niedopuszczalne ze stanowiska konserwatorskiego i nie może być opiniowane pozytywnie. Bowiem na podstawie art. 4, pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2020.282 t.j. z późn. zm.) ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków.

Dodatkowo, informuje iż w przypadku prac prowadzonych we wnętrzu budynku zabytkowego, każdorazowo szczególną uwagę należy zwrócić na zachowane elementy wyposażenia, takie jak klatki schodowe, posadzki, wewnętrzna stolarka drzwiowa, sztukateria i malatura. Elementy te zawsze należy starać się zachować, ponieważ stanowią one niezaprzeczalną wartość historyczną, będąc świadkiem historii danego obiektu.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Poznaniu
Kierownik Delegatury w Pile

mgr inż. Iwona Zerebiło

Otrzymuje:

Starosta Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, ul. Rybaki 3, 64-700 Czarnków

Otrzymuje:

a/a PK.

Sprawę prowadzi: Paulina Karpik, inspektor ochrony zabytków ds. zabytków nieruchomych,
nr tel: 067 352 07 15/16 wew. 21